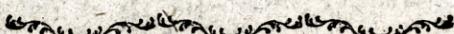

Sammenligning

imellem

de 1671. af Hr. Picard og de nyere i Skaane gjorte Observa-
tioner og Opmaalinger, for at bestemme paa det næste de 3 Punk-
ters: Uraniborgs, Runde Taarns og Lunds Observatories
Situation imod hinanden.

Bed

C. C. Louis.

Det er den Danske saa meget som nogen Søefarende Nation angelegen at
kiende Farvandet (Kattegattet kaldet), og at eie gode Kaarter derover.
Ikke desmindre have vi dog indtil for nogle saa Aar siden maattet lade os nære med
de hollandske Kattegat-Kaarter, som grundede sig allene paa usikre Seiladser,
og som i den lange Mellemtid, siden de udgaves, ved Misvisningens Foran-
dring fra feilagtige vare blevne aldeles falske og forvildende. Heistbetydelig for
Søefarten er derfor saavel den Søe-Opmaaling, som Hans Kongel. Majestet
af højpriselig Omhue for sine handlende og sejrende Undersaatters Beste befalede
i en 8 Aars Tid af kundige Søe-Officerer at forrettes langs de Danske Kyster fra
Gilleleje forbi Gisser-Rov indtil Sydhukken af Langeland, som den Land-Op-
maaling, der næsten paa samme Tid af Hr. Professor Schenmark forretnedes
over de Svenske Kyster fra Falsterboe til Færder i Norge. De Søe-Kaarter,
som jeg har udgivet, saavel det retvisende i Aaret 1772, som de twende misvi-
sende i Aarene 1776 og 77 grunde sig paa disse, og skulde uden dem umuelig
havt den Rigtighed, som daglig Erfaring beviser, de frem for de gamle have.
Hr. Schenmarks Opmaaling, hvorpaa Kattegat-Kaartets Anlæg egentlig be-
roer,

ever, bør ansees som et vigtigt Document i Styrmandskonsten, og det er vel, at det ved at have faaet Sted i de Kongl. Svenske Vet. Handlinger for A. 1774 er bevaret fra Undergang. Ved den er Coursen igjennem dette saa farlige Farvand nu bestemt og sikker, og skal ikke ved Missvisningens Forandring i Tiden komme i Forglemmelse. Ingen Umag bør ansees for megen, som anvendes paa at giøre denne Opmaalings Beregning klar, rigtig og sikker. Jeg smirer mig deraf, at saavel dette Kongelige Selskab, som den beremte Autor deraf selv, gjerne vil see, at jeg ogsaa her fremstægger min Utdregning over samme Opmaaling, hvilken, da den paa en forstikkelig Maade er udført end den paa forberedte Sted i Handlingerne allerede indførte Beregning, og dog med samme saa neie overeensstemmer i Udsagnet, beviser, at man nu tilfulde kiender Stationernes i Henseende til Bredde og Længde rigtige Beliggenhed.

§. I.

Det vende Hovedpunktter, hvorfra hele Triangel-Kæden begynder, saas vel Nord som Synder paa, ere det runde Taarn i København, en Plads i det gamle Uraniborg og Midten af Lunds Observatorie. Disse bør først i Henseende til Pol-Heide og Længde bestemmes. Vi besidde saa mange Opmaalinger imellem dem giorte saavel af Picard, som her og i Sverrig igentagne, at disse tre Punkter paa det uriagtigste imellem sig selv kunne aflagges. Men da det derom bekendte findes adspredt paa adskillige Steder, og noget lidet i Beregningerne kunde være at tillægge, skal jeg begynde med i dette Stukke, som jeg har den Ere at forelägge Selskabet, at samle og foreene alt, hvad der hidtil i denne Sag er udrettet, for paa det uriagtigste at faae bekjendt disse tre Punkters Situation.

§. 2.

Det bliver til den Ende i Forveien fornedenst at fastsætte den rette Forhold imellem Dansk, Svensk og Fransk Godmaal. Forholden imellem den Danske og den Franske antager jeg, som Hr. Professor Bugge har befunden den (see det Danske Vid. Selskabs Skrifter 12te Deel pag. 76.) for $10000 : 10353$, og Forholden imellem den Svenske og Franske som Professor Celsius har fastsat den (see

(see det Svenske Vet. Accademies Handlinger for 1740. pag. 208.) for 10000:
10943. Følgelig bliver Forholden imellem den Danske og Svenske God som
100000: 94608.

§. 3.

Hr. Picard var den første, som næst Tycho gjorde Maalinger i denne Egn, dog med langt lykkeligere Meiagtighed end hans store Forgienger, efterdi Kikkerter i Picards Tid først blevne applicerede til geographiske Maalings-Instru- menter, da før den Tid Tycho og alle andre havde allene brugt Kræds eller Sig- ter. Det skal vise sig i det følgende, at skient denne Franske Ærde var med de første, som betiente sig af Quadranter med Tuber, har han dog vidst at bringe dem endog i Inventionens Barndom til en særdeles Fuldkommenhed.

§. 4.

De Maalinger af Vinckler og Distancer, som han fra Uraniborg og Runde Taarn gjorde for at bestemme de tre benevnte Punkters rette Læge, ere føl- gende: Ved en opmaalt Basis paa Huen af 4760 Toiser fandt han Distansen

U'O	$\left\{ \begin{array}{l} 13494 \text{ Toiser.} \\ 13971 \text{ Danske Favne.} \\ 14766 \text{ Svenske Favne.} \\ 14' 9'' \text{ af en stor Cirkul.} \end{array} \right.$	(Fig. 2.)
-----	---	-----------

og ved denne igien = = OL	$\left\{ \begin{array}{l} 19937 \text{ Toiser.} \\ 20641 \text{ Danske Favne.} \\ 21817 \text{ Svenske Favne.} \\ 20' 54'' \text{ af en stor Cirkul.} \end{array} \right.$
---------------------------	--

Syd U'O fandt han = = $16^{\circ} 46' 5''$

Nord OU" = = = $16^{\circ} 39' 45''$

Længde-Forskiel imellem U" og O 7' 15" eller i Tid 28"

OU'L = = : = $70^{\circ} 54' 55''$

U'OL = . : = $69^{\circ} 19' 10''$

§. 5.

§. 5.

Hvor rigtig hans Maaling har været, og hvor tilsladelige hans Instrumenter, skal jeg prove ved at antage Uraniborgs Brede, Distansen U'O og Huf Syd U'O for rigtige, og deraf at slutte til < Nord OU", til Længde-Forskiellen imellem U" og O og til Breden af O, hvilke sidste tre Ting, om de findes overeensstemmende med hvad han ved Maaling for dem har funden, Slutningen bliver utvivltagtig, at Uraniborgs Brede maae paa saa Sekonder nær være tilsladelig, efterdi han har brugt en saa snyrig Maade at Aberration, Mutation og Refraction i Stierernes Heidemaaliug ei komme i Betragten, men al Fejl, (om der er nogen,) allene maa reise sig af hans Instrument og Observation.

§. 6.

Brede-Forskiel imellem Uranibergs og Parises Observatorier fandt han da $7^{\circ} 4' 5''$. Parises Observatories Pol-Heide er frem for noget Steds i Verden neiagtigen bestemt at være $48^{\circ} 50' 12''$. Dersor bliver Uraniborgs (neimlig der, hvor Picard stod,) $55^{\circ} 54' 17''$.

§. 7.

En Meridian Grad antager jeg paa $55^{\circ} 40'$ Bredes 59258 Danske Favne stor efter den Supposition, (som stemmer best overeens med de gjorte Maalinger) at Meridian Graderne, fra den første af at regne, vore i den Forhold som Quadrato-Quadraterne af Bredernes Simer, og herefter bliver U'O, som var maalt 1397 i Danske Favne stor, lig $14' 9''$ af en stor Cirkul.

§. 8.

Nu haves da I. den sphæriske Triangel, PU'O, hvori, (som i disse følgende Triangler,) P er Polen, U" Picards Station ved Uraniborg og O runde Zaarn. I denne Triangel ere bekendte: (Fig. I.)

1. PU" (Complement af U" Brede) = = $34^{\circ} 5' 43''$
 OU" P (Supplement af Syd U'O) = = $163^{\circ} 14' 0''$
 $U'O$ Distanse mellem O og U" = = $\begin{cases} 13971 \text{ Danske Farne.} \\ 14' 9'' \text{ af en stor Cirkel.} \end{cases}$

og derved findes ved Regning

<OPU" forand. Længde mellem O og U" $0^{\circ} 7' 14''$
 <POU" sammeget som OU" afviger
 til Øster fra O° Meridian = $16^{\circ} 40' 25''$
 og PO Complement af Runde Taarns Brede $34^{\circ} 59' 55'' 52'''$

2. Dernæst udi den retliniske Triangel U'OL (Fig. 2.)
 lad <OUL være bekjent for = = $70^{\circ} 55' 7''$
 $<U'OL$ = = = = $69^{\circ} 19' 5''$
 og U'O = = = = 13971 Danske Farne.

Derved findes ved Regning

<ULO at være = = = = $39^{\circ} 45' 53''$
 OL = = = = 20642 Danske Farne.
 U'L = = = = 20436 Danske Farne.

3. Udi den sphæriske Triangel POL (Fig. 4.)
 er PO Compl. af O° Brede = = $34^{\circ} 19' 15'' 52'''$
 $<POL$ Summen af Nord U'O + U'OL $85^{\circ} 59' 30''$
 og OL = = = = 20642 Danske Farne.

Derved findes ved Regning

<OPL forand. Længde mellem O og L = $0^{\circ} 37' 0''$
 <Syd LO som er Afsigningen af
 LO fra Lunds Domkirkes Meridian $86^{\circ} 30' 0''$
 og PL Compl. af Lunds Domkirkes Brede $34^{\circ} 17' 53'' 40'''$

4. Udi den sphaeriske Triangel PU'L er bekjendt (Fig. 3.)

$\angle PLU'$ Suppl. af Syd LO + OLU' $53^\circ 43' 37''$

PL Compl. af Lunds Domkirkes Brede $34^\circ 17' 53'' 40''$

UL = = = = 20436 Danskे Fauue.

Derved findes ved Regning

$\angle U'PL$ forand. længde imellem U' og L = $0^\circ 29' 46''$

Syd U'L som er Afsigninger af U'L

til Øster fra Uraniborgs Meridian $54^\circ 9' 7''$

og PU' Compl. af U' Brede (som fastsat) $34^\circ 5' 43''$

§. 9.

Efterat jeg saaledes ikke uden megen Præven havde bragt Picards Maalinger til Sammenhæng, saa at de af ham opmaalte Linier og Vinkler stemme overeens paa nogle Sekonder nor med de modsvarende i den heroven staende Regning, stod det endnu tilbage at sammenligne dette Udkomme med Udslaget af Hr. Prof. Schenmarks og Hr. Zegollstrøms Maalinger fra den Staaanske Side; thi i disse sidste ere just de Linier og Vinkler som i Hr. Picards fattedes, opmaalte, saa at i denne Triangel-Samling intet kan mangle til at faae dens rette Læge bekjendt. Paa begge Sider er anvendt saa megen Flid og brugt saa gode Instrumenter, at lidet til Sagens sterre Oplysning vilde vindes ved at igien eftermaale deres engang forrettede Arbeide, da det lader, at de i Vinklerne ei have feilet stort over 30 Sekonder, en Feil, som ingen Landmaaler endnu saa let kan sige sig frie for. Men mere vil man vinde til at udbringe Trianglens rette Figur imellem de tre beneynte Stader, naar man passer Maalingerne, som fra begge Sider alt ere gjorte, saaledes, at de udbringe en sammenbunden Kæde, hvori intet sig selv eller bekjendte Ting modstridende ytrer sig. Thi derved vil Sikkerheden af Trianglens rette Læge vist indskrænkes inden nogle saa Sekonder. Det er dette, som jeg har gjort mig megen Umag for, og det har, skjent efter nok Præven og Passen tilsidst lykleds mig, at bringe, som jeg haaber, disse fra vende Sider forrettede Maalinger til en overeensstemmende Sammenhæng.

S. 10.

Figur 5. viser Opmaalingen fra den Skænske Side, hvori æw forestiller en med megen Flid opmaalet Basis mellem Lund og Malmee, som befandtes 4870 Svenske eller 4607.4 Dansk Favnem尺. Fra denne Basis ere selgende Triangler opmaalte, nemlig:

1. Udi $\Delta \omega M$

ære ved Maaling fundne

$$\begin{aligned} & \angle M\omega 31^\circ 39' 30'' \\ & \angle \omega M 114^\circ 19' 30'' \\ & \angle M\omega 33^\circ 42' 0'' \end{aligned} \quad \left. \begin{array}{l} \text{derved ved Regning funden } \angle M = 7567.3 \text{ D. Fa.} \\ \text{derved ved Regning funden } \angle M = 8628.3 \text{ D. Favnem.} \end{array} \right\}$$

2. Udi $\Delta \omega L M$

ved Maaling

$$\begin{aligned} & \angle L M 61^\circ 13' 0'' \\ & \angle M L 26^\circ 41' 30'' \\ & \angle M \omega 92^\circ 5' 30'' \end{aligned} \quad \left. \begin{array}{l} \text{ved Regning } M L = 20683.5 \\ \text{ved Regning } M \omega = 14938.4 \end{array} \right\} \text{D. Favnem.}$$

3. Udi $\Delta O L M$

ved Maaling

$$\begin{aligned} & \angle O L M 38^\circ 33' 30'' \\ & \angle O M L 120^\circ 20' 30'' \end{aligned} \quad \left. \begin{array}{l} \text{ved Regning } O L = 20683.5 \\ \text{ved Regning } O M = 14938.4 \end{array} \right\} \text{D. Favnem.}$$

4. Udi $\Delta M W L$

ved Maaling

$$\begin{aligned} & \angle M W L 28^\circ 37' 20'' \\ & \angle W M L 56^\circ 3' 0'' \\ & \angle W L M 95^\circ 19' 40'' \end{aligned} \quad \left. \begin{array}{l} \text{ved Regning } L W = 14938.7 \\ \text{ved Regning } M W = 17931. \end{array} \right\} \text{D. Favnem.}$$

5. Udi

5. Udi $\Delta M W V$

ved Maaling

$$\left. \begin{array}{l} VWM \ 99^\circ 58' \ 0'' \\ VMW \ 22^\circ 40' \ 30'' \\ MVW \ 57^\circ 21' \ 30'' \end{array} \right\} \text{ved Regning } VW = 8209.3 \text{ D. Savne.}$$

6. Udi $\Delta Q V W$

ved Maaling

$$\left. \begin{array}{l} QVW \ 86^\circ 28' \ 0'' \\ QWV \ 46^\circ 38' \ 30'' \\ VQW \ 46^\circ 54' \ 40'' \end{array} \right\} \text{ved Regning } QW = 11222.9 \text{ D. Savne.}$$

7. Udi Δ ene $U W Q$ og $U W M$

er opmaalte

$$\left. \begin{array}{l} QUW \ 89^\circ 56' \ 0'' \\ WUM \ 59^\circ 57' \ 0'' \\ QWM \ 146^\circ 36' \ 30'' \\ \text{og ses ved Regning} \\ \quad \text{fundne} \\ \quad QW \ 11222.9 \\ \quad WM \ 17931 \end{array} \right\}$$

herved findes for-
medelst Regning.

$$\left. \begin{array}{l} UWM \ 98^\circ 43' \ 9'' \\ UWL \ 127^\circ 20' \ 29'' \\ UMV \ 21^\circ 19' \ 51'' \\ UW = 7535.3 \\ UM = 20476 \end{array} \right\} \text{D. Sv.}$$

8. Udi $\Delta U W L$

er bekiende

$$\left. \begin{array}{l} <UWL \ 127^\circ 20' 29'' \\ UW = 7535.3 \\ WL = 14938.7 \end{array} \right\} \text{ved Regning}$$

$$\left. \begin{array}{l} WUL \ 35^\circ 35' 17\frac{1}{2}'' \\ WLU \ 17^\circ 4' 13\frac{1}{2}'' \\ LUM \ 24^\circ 21' 43'' \\ ULM \ 78^\circ 15' 27'' \\ UL \ 20408.4 \text{ D. Sav.} \end{array} \right\}$$

9. ΔOUM

er bekiende

$$\left. \begin{array}{l} OM = 46^\circ 48' 0'' \\ UM = 42^\circ 57' 40'' \\ UM = 20476 = \end{array} \right\} \text{ved Regning } OM = 14926.6$$

10. $\Delta OM\mathcal{L}$

er bekiende

$$\left. \begin{array}{l} OM\mathcal{L} = 120^\circ 20' 30'' \\ OL = 38^\circ 33' 30'' \\ OM = 14926.6 \end{array} \right\} \text{ved Regning } OL = 20667.$$

§. II.

Udi § 8-3 er OL Distansen imellem Runde Taarn og Midten af Lunds Domkirke ved Picards Maalinger funden at være 20642 Danske Farne, og i §. 10-3 er OL Distansen imellem Runde Taarn og Lunds Observatorie ved Hr. Zegollstrøms opmaalte Basis funden at være 20683 Danske Farne. Med Situationen imellem Lunds Domkirke og Observatorie, som nhelden er blevet mig meddeelt, stemme disse tvende Maal overmaade vel overeens, hvorved Rigigheden af Hr. Picards, saavældom af Hr. Zegollstrøms Basis fuldkommen stadsættes. Dette skal nu vises

§. I2.

Udi ΔCLS (Fig. 6.) er LS ved Maaling funden 53. 93 Svense Farne.

$LS = 38.33$ Svense Farne.

$\angle S$ er en ret Vinkel,

Derved

Derved findes ved Regning

$$\begin{aligned} & \angle LLS \text{ at være } 35^\circ 24' 41'' \\ & \angle LLS = 54^\circ 35' 19'' \\ & LL = 66.16 \text{ Svenske Farné.} \\ & \text{eller } 62.59 \text{ Danske Farné.} \end{aligned}$$

§. 13.

$\text{Wdi} \Delta OLL$ (Fig. 7.) er SydLO for sunden $86^\circ 30' 0''$

$$\begin{aligned} & \text{NordLO dens Suppl. } 93^\circ 30' 0'' \\ & \text{NordLL} = = = 35^\circ 24' 37'' \end{aligned} \} \text{ add.}$$

$$\begin{aligned} & OLL \text{ er dersor } = = 128^\circ 54' 37'' \\ & OL = = = 20642 \\ & LL = = = 62.59 \end{aligned} \} D. Farné$$

Derved findes ved Regning

$$\begin{aligned} & \angle LOL \text{ at være } 0^\circ 8' 5'' \\ & OLL = 50^\circ 57' 23'' \\ & OL = = = 20682 \text{ Danske Farné.} \end{aligned}$$

Altfaa bliver Distansen imellem Runde Taarn og Lunds Observatorie, sluttet fra Picards Maalinger, 20682 Danske Farné; og samme Distans, sluttet fra Hr. Zegollstrøms Basis ved de trende Triangler $\alpha \omega M$, $M \times L$ og MOL (Fig. 5.) 20683 Danske Farné. Den ringe Forskel, som er kun en Favn, beviser Rigtigheden af begge Maalinger.

§. 14.

Men dersom man bruger den hele Triangel-Kæde, som er anført i §. 10, findes for samme Distans imellem Runde Taarn og Lunds Observatorie 20667 Danske Farné, som er 16 Farné mindre end det burde. Denne Fejl kan letteelig have indsaeget sig i nogen af Trianglernes. En Irring af $1\frac{1}{2}$ Minut i de tvende

De Winkler QU'W og WU'M vilde give i UW en Feil af 6 Favne, som igien skulde frembringe i OL denne af 16 Favne. Alt dersor midt i Triangel-Suiten maae være i Winkelmaalingen indloben denne Ideu Irring, antager jeg for sandt, og setter, at UL ber være 20623 isteden for 20608. 4 Danske Favne, og naar dette allene tilstaaes, skal jeg i min Undersøgning gaae videre.

§. 15.

Tycho siger (Voyage d'Uranibourg par Picard) at Bold-Muren omkring Uraniborg var 300 fod i Hjørkant. Paa dennes sydre Side havde Hr. Prof. Schenmark sin Station i Linien imellem Runde Taarn og Picards Observatorie, hvilket var paa den venstre Side af det gamle Uraniborgs Rudera. Jeg antager Distansen imellem Hr. Picards og Schenmarks Stationer for 35 Favne, og i Linie med Runde Taarn, og med denne Supposition, der ikke kan være langt fra Sandhed, skal det vise sig, at Hr. Schenmarks Maalinger stemme vel overeens med de Picardske.

§. 16.

Udi ΔUUL (Fig. 7.) er $\angle UUL$ funden at vere $70^\circ 55' 7''$ (§. 8.)

$$UL = = = 20436 \text{ D. Favne.}$$

$$UU = = = 35 \text{ D. Favne.}$$

Derved findes ved Regning

$$\angle OUL = = = 71^\circ 0' 42''$$

$$ULU'' = = = 0^\circ 5' 34''$$

$$\text{og } UL = = = 20424.5 \text{ D. Fav.}$$

§. 17.

§. 17.

$$\begin{array}{rcl} \text{Og indi } \Delta U'LL \text{ er } U'LO & = & 39^\circ 45' 53'' \\ U'LU & = & 0^\circ 5' 34'' \end{array}$$

$$\begin{array}{rcl} U'LO & = & 39^\circ 40' 19'' \\ \text{Syd LO} & = & 86^\circ 30' 0'' \end{array}$$

$$126^\circ 10' 19''$$

$$\text{hvis Suppl. } 53^\circ 49' 41''$$

$$\text{Nord LL } 35^\circ 24' 37''$$

$$ULL = 89^\circ 14' 18''$$

$$\left. \begin{array}{l} UL = 20424.5 \\ LL = 61.59 \end{array} \right\} D. \text{ Favn.}$$

Derved findes ved Regning

$$ULL = 90^\circ 35' 6''$$

$$LU'LL = 0^\circ 10' 36''$$

$$\text{og UL} = 20423 \text{ Danske Favn, som den}$$

bør være (§. 14.)

§. 18.

$$ULL \text{ er da } 90^\circ 35' 6''$$

$$OLL = 50^\circ 57' 23''$$

$$\overline{ULL = 39^\circ 37' 43''}$$

$$ULL 90^\circ 35' 6''$$

$$\text{og Syd LL } 35^\circ 24' 41''$$

$$125^\circ 59' 47''$$

$$ULL = 39^\circ 37' 43''$$

$$\text{Syd LO } 86^\circ 22' 4''$$

$$OLM = 38^\circ 33' 30''$$

$$\text{Syd LM } 47^\circ 48' 34''$$

Denne Vinkel har Hr. Schenmark ved et Medium af flere Observationer funden $47^\circ 49' 27''$, som er kuns $53''$ meere.

Nye Saml. I. B.

II

§. 19.

§. 19.

Runde Taarns Pol-Høide og dets Meridians Beliggenhed mod Mitten af Lund Domkirke og Malmoes Kirke-Spir, som red disse Beregninger ere undbragte, stemmer og vel overeens med det for disse twende Vinkler af Hr. Prof. Bugge paa Sjællandske Grunden udfundne. (See det Kongl. Vidensk. Selfskabs Skrifter, 12te Deel pag. 78.) Thi han befandt, at Vinklen, som OL gier med Runde Taarns Meridian, er $85^{\circ} 48' 46''$, som er kun $44''$ mindre end den heroven sat fastsatte, og at Vinklen Nord OM er $106^{\circ} 57' 1''$, som er $24''$ mindre. Og da Roskilde Domkirkes sydlige Spir efter den geographiske Opmaaling af Sjælland ligger $2^{\circ} 15''$ sydligere end Runde Taarn, udkommer, (naar disse $2^{\circ} 15''$ trækkes fra $55^{\circ} 40' 44\frac{1}{2}''$, som her er funden for Runde Taarns Brede,) $55^{\circ} 38' 29\frac{1}{2}''$ for Roskilde Domkirkes Pol-Høide, som er kun $1\frac{1}{2}$ Se-kond meere end Hr. Bugge ved 8 Observationer paa Soelen og Stiererne derfor har funden. (See mynsmedte Skrift pag. 80.)

§. 20.

Saaledes ere da disse forskellige Maalinger lignede imellem hinanden og forbundne til en sammenhængende Kæde allete ved nogle få og nægter ringe Forandringer i Vinklerne, som dog ingensteds ere antagne stærre end at de med de beste geographiske Instrumenter kunde begåes. Det kan dervor ikke tvivles, at jo Langde- og Bredde-Forskiellen imellem de omvælte Stationer paa det nægtigste er bestændt, og det kommer nu kun an paa at finde til fuldkommen Bisched Breden og Langden af een af Pladserne, da de andres med samme Bisched strax derfra kan slukkes.

§. 21.

I midtsætid naar Picards Observation af Uraniborgs Pol-Høide antages for rigtig, som der er den fjerste Formodning, at den ei meget afviger fra det reelle, siden den nu paa nye ved Hr. Prof. Bugges Observationer (§. 19.) saamæget er stadsfester, bliver Pol-Holden og Langde-Forskiellen fra Runde Taarn for følgende Steder:

Steder:

Steder.	Nordre B r e d e	Længde-Forskel Østen for Runde Taarn.	
		i Grader	i Tid
Runde Taarn	$55^{\circ} 40' 44\frac{1}{8}''$	$0^{\circ} 0' 0''$	$0^{\circ} T. 0, 0''$
Picards Station paa Uraniborg.	$55^{\circ} 54' 17''$	$0^{\circ} 7' 14''$	$0^{\circ} T. 0' 29''$
Mitten af Lunds Domkirke.	$55^{\circ} 42' 6\frac{1}{3}''$	$0^{\circ} 37' 0''$	$0^{\circ} T. 2' 28''$
Mitten af Lunds Observatorie.	$55^{\circ} 42' 7''$	$0^{\circ} 37' 4''$	$0^{\circ} T. 2' 28\frac{1}{4}''$

Dersom Pol-Hyden af nogen af disse Steder i Fremtiden med større Instrumenter, end hidtil ere brugte, skulde inden 10 a 12 Sekonder blive bestemt, kan de andre Steders Breder uden nogen Forandring i Stedernes Længde, i Vinklerne eller i heele Figurens Stilling og Sammenhang derefter rettes.

Mærk: Efter at dette var skrevet, er nyeligen paa Københavns Runde Taarn med en fortreffelig 12 Fods Sector mange Observationer gjorte paa Stiernerne omkring Zenith, hvilke endnu fortsettes og inden fort Tid vil paa det næste bestemme dette Observatories Pol-Hyde. Skulde den da findes, som det lader, meget nær $55^{\circ} 41' 0''$, saa måtte de andre Stations Breder og saa bleve 15 a 16 Sekonder nordligere end her er antagen; men heele Figurens Sammenhang og Stilling blev ikke desindire afændret i Vinkler, Disanser, forand. Breder og Længder den samme, som her er fastsat.

